

बॅरी वानखेडे महाविद्यालय खापरखेडा

अर्थशास्त्र विभाग

प्रश्नसंच बी. ए. सेमीष्टर . पाच

दिर्घात्तरी प्रश्न

१. भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेचे वैशिष्टे सांगा.?
२. भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेच्या गूण दोषाची चर्चा करा?
३. समाजवादी अर्थव्यवस्थेच्या गूण दोषाची चर्चा करा.?
४. मिश्र अर्थव्यवस्थेचे वैशिष्टे लिही.?
५. भारतीय अर्थव्यवस्थेची प्रमुख लक्षणे सांगा.?
६. भारतातील लोकसंख्या वाढीची कारणे सांगून लोकसंख्या नियंत्रीत करण्यासाठी उपाय सांगा.?
७. भारतातील लोकसंख्या वाढीची कारणे सांगून लोकसंख्या नियंत्रीत करण्यासाठी कूटंबनियोजन कार्यक्रम कितपत यशस्वी झाला चर्चाकरा.?
८. भारताचे राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय हे सांगून राष्ट्रीय उत्पन्न मापणतील अडचनी सांगा?
९. भारतातील राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाच्या पद्धती सांगून मापनातील अडचनी सांगा. ?
१०. महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेचे मूलभूत घटक कोणते.?
११. महाराष्ट्रातील मुख्य जिल्हयाच्या अर्थव्यवस्थेची माहिती द्या.?
१२. भारतीय ेतीचे महत्व सांगा.?
१३. भारतातील ेतीच्या अल्प उत्पादकतेची कारणे सांगून उत्पादकता वाढविण्यासाठी उपाय लिहा.?
१४. भारतातील परंपरागत ेती पद्धती व तिच्या अवस्था व प्रश्नाबाबत सविस्तर चर्चा करा.?
१५. भारतातील पिकांची संरचना निर्धारित करणारे घटक कोणते.?
१६. जमिनीचे आंतरविभाजन व अपखंडन म्हणजे काय. हे सांगून त्यावरील उपाय लिहा.?
१७. भारतातील ेतीचा आकार लहान होण्याची कारणे कोणती ेतीचा आकार लहान असल्याचे परीणाम कोणते.?

१८. भारतामध्ये विभिन्न साधनाद्वारे सिंचनाखाली येणरे क्षेत्रे कोणते.?
१९. भारतातील हरीतक्रांतीच्या फलश्रुतीची चर्चाकरा.?
२०. नविन कृषी धोरणच्या यश अपयशाची चर्चा करा.?
२१. ेतमालाच्या किंमतीवर प्रभाव टाकणारे घटक सांगा.?
२२. ग्रामीन भागात कर्जपूरवठा करणा—या संस्थांची चर्चा करा.?
२३. नाबार्डच्या कार्याचे मूल्यमापन करा.?
२४. भारतातील कृषी विपननातील दोष सांगूण ?ते दोष दूर करण्यासाठी उपाययोजना सांगा.?
२५. करार ेती म्हणजे काय. हे सांगूण तिच्या यशस्वितेबाबत चर्चा करा.?
२६. पिक विमा ही संकल्पना सांगा. ? भारतात पिक विम्याची गरज आहे काय. चर्चा करा.?
२७. भूमिहीन ेतमजुराच्या समस्याची चर्चा करा. व समस्या सोडविण्यासाठी सरकारणे केलेल्या उपाययोजना सांगा.?
२८. ेतीच्या उत्पादकतेत निर्मानि होणारे पेचप्रसंग सांगा.?
२९. अल्पविकसित देशाच्या आर्थिक विकासात उदयोगाची भूमिका सांगा.?
३०. भारतीय अर्थव्यवस्थेत लघू व कूटीर उदयोगाची भूमिका लिहा.?
३१. भारतातील लघू व कूटीर उदयोगाच्या समस्या सांगूण त्या सोडविण्यासाठी भारतात करण्यात आलेल्या प्रयत्नाची चर्चा करा.?
३२. भारतात सार्वजनिक क्षेत्रातील उदयोगाची भूमिका सांगा.?
३३. भारतीय अर्थव्यवस्थेतील सार्वजनिक व खाजगी क्षेत्राविषयी माहीती दया.?
३४. भारतात आर्थिक सुधारकरीता वापरण्यात आलेल्या विविध नितीची किंवा धोरणची चर्चा करा.?
३५. भारतातील बेरोजगारीची कारणे सांगूण सरकारतर्फे करण्यात आलेल्या उपाययोजना सांगा.?
३६. भारतातील मजुरांच्या समस्या सांगूण ?सरकारद्वारे केलेल्या उपाययोजना लिहा.?
३७. बालमजुरांच्या समस्या सांगा.?
३८. भारतातील दारीद्रयाची कारणे सांगा.?
३९. दारीद्रयाचे दृष्टचक्र ही संकल्पना सांगा. ? व ते तोडण्यासाठी कोणते उपाय सूचवाल.?

४०. ग्रामीन व ाहरी विभागातील दारीद्रय निर्मूलनासाठी केलेल्या उपाययोजना सांगा.
४१. भारतातील स्वयरोजगार कार्यक्रमाचा आढावा द्या.?
४२. भारतातील अन्नसुरक्षा व्यवस्थेविषयी चर्चा करा.?
४३. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमाचे विवेचन करा.?
४४. जिल्हा विकास ग्रामीन एजन्सीबाबत माहीती द्या.?
४५. ाहरी दारीद्रय निर्मूलन कार्यक्रमाविषयी माहीती द्या.

लघूत्तरी प्रश्न

१. भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेची वैशिष्टे लिहा.?
२. समाजवादी अर्थव्यवस्थेची वैशिष्टे लिहा.?
३. मिश्र अर्थव्यवस्थेचे गूण लिहा.?
४. भारताचे दरडोई उत्पन्न इतर देशाच्या मानाने कमी आहे हे विधान स्पष्ट करा.?
५. भारतीय अर्थव्यवस्थेत भांडवलाची कमतरता आहे. हे विधान स्पष्ट करा.?
६. भारतातील लोकसंख्येची वैशिष्टे लिहा?
७. भारतात जन्मदर जास्त असण्याची कारणे सांगा.?
८. लोकसंख्या संक्रमन सिध्दातं सांगा.?
९. लोकसंख्या धोरणाचे मूल्यमापन करा.?
१०. राष्ट्रीय उत्पन्न मापणत येण—या अडचनी सांगा?
११. दरडोई उत्पन्न व राष्ट्रीय उत्पन्न यांचा संबंध सांगा.?
१२. महाराष्ट्राचे आर्थिक सवैक्षण टीप लिहा.?
१३. महाराष्ट्राच्या ेती उदयोगाबाबत माहीती द्या.
१४. ेती व उदयोग यातील फरक सांगा.?
१५. भारतात पिक पध्दतीवर प्रभाव टाकणा—या घटकाची माहीती द्या.?
१६. आर्थिक नियोजनात ेतीचे महत्व सांगा.?
१७. भू सूधारणेचा अर्थ व उदिष्टे लिहा.?
१८. कूळकायदयावर टिप लिहा.?
१९. कमाल जमिन धारणा कायदा टिप लिहा.?
२०. भूदान चळवळ टिप लिहा.?
२१. भारतातील सिचनाची साधने सांगा.?
२२. नविन कृषी धोरणाच्या समर्थनार्थ मूददे लिहा.?

२३. तेतमालाच्या किंमत धोरणाची आवश्यकयता लिहा.
२४. भारताजील कृषी किंमत धोरण सांगा.?
२५. ग्रामीण कर्जपूरवठयात सावकाराचे महत्व सांगा.?
२६. नाबार्डवर टिप लिहा.?
२७. तेतक—याला कर्जपूरवठा करणारे संस्थात्मक स्रोत सांगा.?
२८. नियंत्रीत बाजारपेठ टिप लिहा.?
२९. सहकारी विपणन टिप लिहा.?
३०. भारताचे अन्नमहामंडळ टिप लिहा.?
३१. करार तेतीचे फायदे सांगा.?
३२. सामूदाईक तेतीच्या समर्थनार्थ मूददे लिहा.?
३३. पीक विम्याची वैशिष्टे लिहा.?
३४. पीक विम्याचे फायदे लिहा.?
३५. पहीली पायलट पीक विमा योजनेबद्वल माहीती द्या.?
३६. राष्ट्रीय कृषी विमा योजनेबाबत माहीती द्या
३७. पशूधन विम्यावर टिप लिहा.?
३८. भूमिहीन तेतमजूरांची वैशिष्टे लिहा.?
३९. भूमिहीन तेतमजूराच्या दारीद्रयाची कारणे सांगा.?
४०. भूमीहीन तेतमलूराची स्थिती सूधारणेसाठी सरकारने केलेल्या उपाययोजना लिहा.
?
४१. तेतमाल विपणनातील अडचनी सांगा.?
४२. आर्थिक विकासात उदयोगधंदयाची भूमिका सांगा.?
४३. लघू व कूटीर उदयोगाचे महत्व सांगा.?
४४. लघू व कूटीर उदयोगाच्या समस्या सांगा.?
४५. सार्वजनिक क्षेत्र म्हणजे काय.?
४६. सार्वजनिक क्षेत्रातील उदयोगाच्या समस्या सांगा.??
४७. निर्गूतवणूक व खाजगीकरण या विरोधतील मूददे लिहा.?
४८. मिश्र अर्थव्यवस्थेत सरकारची भूमिका सांगा.?
४९. औधोगिक धोरणचे महत्व सांगा.?
५०. १९४८ चे औधोगिक धोरणाची वैशिष्टे सांगा.?
५१. १९५६ चे औधोगिक धोरणाची वैशिष्टे सांगा.?
५२. १९९१ चे औधोगिक धोरणची वैशिष्टे सांगा.?

५३. खाजगीकरणवर टिप लिहा.?
 ५४. जागतीकीकरणचे फायदे लिहा.?
 ५५. आर्थिक सूधार व व्यापार निती
 ५६. उदारीकरण टिप लिहा.?
 ५७. संघटीत व असंघटीत क्षेत्रातील फरक सांगा.?
 ५८. ाहरी व ग्रामीण क्षेत्रातील बेरोजगारीविषयी चर्चा करा.?
 ५९. भूमिहीन मजूराची वैशिष्टे लिहा.?
 ६०. भूमिहीन ेतमजूराच्या दारीद्रयाची कारणे सांगा.?
 ६१. छूपी बेकारी टिप लिहा.?
 ६२. बालमजूराची कारणे सांगा.?
 ६३. भारतातील दारीद्रयाची कारणे सांगा.?
 ६४. दारीद्रय दूर करण्यासाठी सरकारने केलेले अपाय सांगा
 ६५. दारीद्रयाचे दूष्टचक्र सांगा.?
 ६६. दारीद्रयाचे द्रष्टचक्र तोडण्यासाठी उपाय लिहा.?
 ६७. एकीकृत ग्रामीण विकास कार्यक्रम टिप लिहा.?
 ६८. राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम टिप लिहा.?
 ६९. जवाहर रोजगार योजना टिप लिहा.?
 ७०. स्वर्णजयंती ग्रामस्वयरोजगार योजना टिप जिहा.?
 ७१. भारतातील अन्नसुरक्षा टिप लिहा.?
 ७२. सूकण्या समृद्धा योजना टिप लिहा.?
 ७३. ाहरी दारीद्रयाचे प्ररीणम सांगा ?
-

